

گرده افشانی در گیلان

محمد مومنی - نسرين صابري زاده

www.ketab.ir

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۳	فصل اول: بررسی منابع
۴	۱-۱ گیاه شناسی گیلاس
۴	۲-۱ در بچه کشت و خاستگاه گیلاس
۵	۳-۱ شرایط آب و هوایی مناسب کشت
۶	۴-۱ سطح زیر کشت، تولید، عملکرد گیلاس در ایران
۶	۵-۱ اهمیت اقتصادی
۷	۶-۱ ارزش غذایی
۸	۷-۱ اهمیت استفاده از ارقام جدید
۸	۸-۱ فنولوژی
۹	۱-۸-۱ مراحل فنولوژی گل در گیلاس
۱۱	۹-۱ گرده افشانی و عوامل موثر بر آن
۱۱	۱-۹-۱ شرایط محیطی
۱۲	۲-۹-۱ نقش حشرات در گرده افشانی
۱۳	۳-۹-۱ طول دوره گلدهی و ترکیب و تعداد ارقام گرد زار باغ
۱۴	۱۰-۱ ناسازگاری
۱۵	۱۱-۱ انواع ناسازگاری
۱۵	۱-۱۱-۱ خود ناسازگاری
۱۵	۲-۱۱-۱ دگر ناسازگاری
۱۵	۳-۱۱-۱ ناسازگاری یک جانبه
۱۵	۱۲-۱ انواع خود ناسازگاری
۱۶	۱-۱۲-۱ خود ناسازگاری هترومورفیک
۱۶	۲-۱۲-۱ خود ناسازگاری همومورفیک
۱۸	۱۳-۱ ناسازگاری در گیلاس
۲۶	۱۴-۱ پذیرش کلاله

۲۷	۱۵-۱- سرعت رشد لوله کرده.....
۳۰	۱۶-۱- طول عمر و قابلیت زنده ماندن تخمک.....
۳۱	۱۷-۱- دوره گرده افشانی موثر (Epp).....
۳۳	۱۸-۱- خود باروری (سازگاری) در گیلان و اهمیت آن.....
۳۴	۱۹-۱- مهم ترین ارقام خود سازگار گیلان.....
۳۵	۲۰-۱- تشکیل میوه.....
۳۷	۲۱-۱- بلوغ و زمان رسیدن میوه.....
۳۹	فصل دوم مواد و روش ها.....
۳۹	۱-۲- مشخصات محل جراث.....
۴۰	۲-۲- فنولوژی گل.....
۴۱	۳-۲- درصد تشکیل میوه.....
۴۳	۴-۲- اندازه گیری و تعیین خصوصیات کمی و کیفی میوه.....
۴۳	۴-۲-۱- اندازه گیری خصوصیات کمی میوه.....
۴۳	۴-۲-۱-۱- وزن میوه.....
۴۳	۴-۲-۱-۲- طول دم میوه.....
۴۳	۴-۲-۱-۳- تعیین وزن هسته.....
۴۴	۴-۲-۲- اندازه گیری خصوصیات کیفی میوه.....
۴۴	۴-۲-۲-۱- شکل میوه در هر تلاقی.....
۴۴	۴-۲-۲-۲- اسیدیته (TA).....
۴۴	۴-۲-۲-۳- مواد جامد محلول (بریکس).....
۴۵	۴-۲-۲-۴- درصد دوفلورزایی.....
۴۵	۵-۲- مشخصات آماری طرح.....
۴۶	فصل سوم: نتایج و بحث.....
۴۷	۱-۳- مورفولوژی گلدهی.....
۴۷	۲-۳- فنولوژی گل.....
۴۷	۱-۲-۳- شروع و طول دوره گلدهی.....
۴۹	۳-۳- اثر ارقام گرده زای بر درصد تشکیل میوه.....
۴۹	۱-۳-۳- اثر ارقام گرده زای بر درصد تشکیل میوه رقم Summit:.....
۵۰	۲-۳-۳- اثر ارقام گرده زای بر درصد تشکیل میوه رقم Red Dorfi cv.۳:.....

- ۵۱..... ۳-۳-۳- اثر ارقام گرده زای بر درصد تشکیل میوه رقم Stella:
- ۵۲..... ۴-۳-۳- اثر ارقام گرده زای بر درصد تشکیل میوه رقم Sunburst:
- ۵۴..... ۶-۳-۳- اثر ارقام گرده زای بر درصد تشکیل میوه رقم سیلژ بلامارکا:
- ۵۵..... ۷-۳-۳- اثر ارقام گرده زای بر درصد تشکیل میوه رقم سیاه مشهد-۸۴:
- ۵۶..... ۸-۳-۳- اثر ارقام گرده زای بر درصد تشکیل میوه رقم سیاه مشهد:
- ۶۰..... ۴-۳- اثر ارقام گرده زای بر خصوصیات کمی و کیفی میوه.....
- ۶۰..... ۱-۴-۳- اثر ارقام گرده زای بر خصوصیات کمی و کیفی میوه رقم Summit:
- ۶۲..... ۲-۴-۳- اثر ارقام گرده زای بر خصوصیات کمی و کیفی میوه رقم Red Dorfi cv.۳:
- ۶۳..... ۳-۳- اثر ارقام گرده زای بر خصوصیات کمی و کیفی میوه رقم Stella:
- ۶۳..... ۴-۳- اثر ارقام گرده زای بر خصوصیات کمی و کیفی میوه رقم Sunburst:
- ۶۵..... ۵-۴-۳- اثر ارقام گرده زای بر خصوصیات کمی و کیفی میوه رقم Samba:
- ۶۵..... ۶-۴-۳- اثر ارقام گرده زای بر خصوصیات کمی و کیفی میوه رقم سیلژ بلامارکا:
- ۶۶..... ۷-۴-۳- اثر ارقام گرده زای بر خصوصیات کمی و کیفی میوه رقم سیاه مشهد-۸۴:
- ۶۷..... ۸-۴-۳- اثر ارقام گرده زای بر خصوصیات کمی و کیفی میوه رقم سیاه مشهد:
- ۷۵..... ۵-۳- اثر ارقام گرده زای بر خصوصیات ظاهری و پومولوژیکی میوه.....
- ۷۵..... ۱-۵-۳- اثر ارقام گرده زای بر خصوصیات ظاهری و پومولوژیکی میوه رقم Summit:
- ۷۵..... ۲-۵-۳- اثر ارقام گرده زای بر خصوصیات ظاهری و پومولوژیکی میوه رقم Red Dorfi cv.۳:
- ۷۶..... ۳-۵-۳- اثر ارقام گرده زای بر خصوصیات ظاهری و پومولوژیکی میوه رقم Stella:
- ۷۸..... ۴-۵-۳- اثر ارقام گرده زای بر خصوصیات ظاهری و پومولوژیکی میوه رقم Sunburst:
- ۷۹..... ۵-۵-۳- اثر ارقام گرده زای بر خصوصیات ظاهری و پومولوژیکی میوه رقم Samba:
- ۸۰..... ۶-۵-۳- اثر ارقام گرده زای بر خصوصیات ظاهری و پومولوژیکی میوه رقم سیاه مشهد-۸۴:
- ۸۱..... ۷-۵-۳- اثر ارقام گرده زای بر خصوصیات ظاهری و پومولوژیکی میوه رقم سیاه مشهد:
- ۸۲..... فصل چهارم: نتیجه گیری و پیشنهادات
- ۸۳..... ۱-۴- نتیجه گیری کلی
- ۸۷..... ۲-۴- پیشنهادات
- ۸۸..... منابع

گیلاس (*prunus avium L.*) از اعضای مهم و اقتصادی خانواده رزاسه بوده (مارچز و همکاران^۱، ۲۰۰۷) و از طرفی در میان میوه های مناطق معتدله از نظر زودرس بودن، جذابیت ظاهری، درخشندگی و رنگ پوست میوه و همچنین مزه، دارای ویژگی خاص می باشد و به دلیل کوتاه بودن دوره رشد تا رسیدن میوه، از هزینه داشت کمتری برخوردار است. صفت زودرسی و ظهور در بازار به عنوان اولین میوه های بهاری و نوبری در کاشت و پرورش این درختان از اهمیت ویژه ای برخوردار است (ارزانی، ۱۹۹۸). با وجود اینکه گیلاس و آلبالو اکثراً در کشورهایی کشت می شوند که شرایط محیطی مناسب برای کشت آنها فراهم است، اما در مصرف سرانه این میوه ها، بین کشورهای مختلف تفاوت های زیادی وجود دارد و علل این تفاوت ها کاملاً مشخص نشده اند، اما بدون شک این مساله ریشه در فرهنگ تغذیه ویژه هر کشور و نسبت قیمت این میوه ها به درآمد افراد دارد (وېستر و لونی^۲، ۱۹۹۶). به همین دلیل مصرف گیلاس در سال های اخیر در بسیاری از کشورها از جمله در کشورمان رشد زیادی داشته است. با توجه به روند رشد جمعیت و میزان مصرف سرانه گیلاس نیاز به تولید و اصلاح ارقام پرمحصول جدید، کیفیت بالا و همچنین پایه هایی با اندازه کنترل شده، توسعه رقم های مناسب برای نواحی مختلف، توسعه و گسترش روش های تربیتی و مدیریتی صحیح برای تولید محصول بیشتر و مینه امکان نگهداری بهتر وجود دارد (انصاری و همکاران، ۱۳۸۴).

در بین محصولات باغبانی کشور، گیلاس توانسته با تولید ۱۲ درصد از کل محصول جهان جایگاه ویژه ای را به خود اختصاص دهد. سرمایه گذاری در اصلاح ارقام گیلاس به منظور کمک به تولید و اقتصاد جامعه و همچنین جهت بهره وری بیشتر امری ضروری به نظر می رسد (زاده باقری و همکاران، ۲۰۰۵).

تولید سالیانه گیلاس در جهان ۱۸ میلیون تن در سال است که بیش از ۷۰٪ آن در اروپا تولید می شود (خبرگزاری کشاورزی ایران، ۱۳۹۱). براساس آمار سازمان خواروبار و کشاورزی (فائو^۳، ۲۰۱۰) ترکیه، آمریکا و ایران سه کشور بزرگ تولید کننده گیلاس در جهان هستند که رتبه آن ها نسبت به میزان تولید گیلاس در هر سال تغییر می کند و پس از آنها ایتالیا و اسپانیا در رده های چهارم و پنجم قرار دارند. ایران با تولید سالانه ۲۰۰ تا ۲۶۰ هزار تن گیلاس همواره در ردیف های اول، دوم، و گاهی اوقات سوم جهان قرار داشته است (خبرگزاری کشاورزی ایران، ۱۳۹۱)، برای حفظ این جایگاه

۱- Marchese et al

۲- Webster and Looney

۳- Fao

در سطح دنیا و استفاده از مزیت های صادراتی این میوه لازم است با ارقام جدید با کیفیت بالا به همراه گرده زای مناسب برای تولید بیشتر و کیفیت بهتر استفاده شود.

اکثر ارقام گیلان به دلیل خودناسازگاری، از نظر تلقیح و میوه دهی دارای مشکل می باشند. در ضمن، چون نوعی ناسازگاری نیز بین ارقام مختلف گیلان وجود دارد لذا در مواردی نیز کشت دو رقم مختلف در کنار یکدیگر نیز مشکل تلقیح و تشکیل میوه را برطرف نمی کند. باغ های زیادی به دلیل عدم اطلاع باغداران از این موضوع احداث شده اند که بعد از چند سال با مشکل میوه دهی مواجه شده اند. برای رفع این مشکل، ضروری است تا بهترین ارقام گرده زا برای ارقام بومی و وارداتی گیلان تعیین گردد.

www.ketab.ir